వొచ్చింది, డాక్టరు దగ్గిరికి– ఆ అమ్మాయి భర్త చాలా సంతోషంతో, గర్వంగా–"ఆపరేషన్లన్నారు. ఒక వంద వొదిలేవి! యేమి లేకండానే యెట్లాంటి పిల్లవాడుకలిగాడో? ఈశ్వరుడి దయవుంటే యేమన్నా• జరుగుతుంది" అన్నాడు.

డాక్టరు, భర్తని పిలిచింది.

"చిన్నప్పుడు మన పెద్దఅబ్బాయి అచ్చు యిట్లానే వుండేవాడు కదూ?" అంది.

డాక్టరుకి ఆ అమ్మాయి భర్తఒక చీర యిచ్చాడు. డాక్టరు భర్తకి బంగారపువాచీ గొలుసూ యిచ్చింది ఆ అమ్మాయి అప్పణ్ణించి ఈమె కీర్తి దివ్యంగా వెలిగింది.

అవతారమా?

పంచానన తీర్థులు స్ఫురద్రూపి. యోగాభ్యాసమూ, మంత్రబలమూ, పరమార్థజ్ఞానమూ, శాస్త్రపాండిత్యమూ, వున్న మనిషివలె కనపడతాడు. తాటిపర్తికి యెక్కణ్ణించి వచ్చాడో తెలీదు. ఆవూరి మహాదాత, స్థితిపరుడు, రామచంద్రరావుగారు యీ యన్ని రైల్లో కలుసుకుని, ఆయన సంభాషణకీ ప్రజ్ఞకీ సంతోషించి తన యింటికి ఆహ్వానించాడు. తీర్థులుగారి శక్తివల్ల రామచంద్రరావుగారికి లేక లేక చక్కని కొడుకు పుట్టాడు. ఆయన వదినగారు యేదో మంత్రోపదేశమయింది. ఆయన మేనల్లుడి క్షయ కుదిరింది. ఆయన అన్న కొడుకు బ్రహ్మసమాజం వొదిలాడు. ఇదిగాక వూళ్లో అనేక

మంది ఆయనవల్ల అనేక వుపకారాల్ని పొందారు. దెయ్యాలు పట్టినవాళ్ళకి నయంచేశాడు. కొందరికి శని, దారిద్ర్యం వొదిలించాడు. దేవీ వుపాసన, అర్ధరాత్రులు కుంకుమపూజ, బ్రాహ్మణ సంతర్పణ, నిరంతర వేదాధ్యయనం, జరుగుతూ వుంటాయి ఆయింట్లో. మొత్తానికి యీయనమూలాన వూరు మేలుకుంది. మధ్యాన్నం పురాణం చెప్పడం, భగవద్గీతలు ఉపన్యసించడం, సూర్యనమస్కారాలు చేయించడంవల్ల అందరికీ పొద్దుపోతోంది. ఆవూళ్లోనే, ఆ ఇంట్లోనే స్థిరపడ్డాడు. యే వ్యాధివొచ్చినా, అమ్మవారొచ్చినా, వానలు లేక పోయినా జపాలుచేసి నయంచేసేవాడు. అందరిమీదా దయ. ఒక్క దురభ్యాసం, దుర్గుణం లేదు ఆయనలో.

అందరికీ, ఆయనమీద అమితమైన భక్తి, ప్రేమ. ముఖ్యంగా స్త్రీలకు, అందులో వితంతువులకి. మొగవాళ్ళకి ఆయన్ని చూస్తే అతిభయం. ముఖ్యంగా వర్తకులకి, ఆయన్నెదిరించడమన్నా, ఆయన్నిగురించి రహస్యంగానన్నా సరే తిరస్కారంగా మాట్లాడమన్నా అందరికీ భయం. రామచంద్రరావుగారిని బాకీ అడగవచ్చిన బెంగుళూరి వర్తకులు తండ్రీ కొడుకూ కూడా, ఎవరకీ అర్ధంకాని జబ్బుతో, పదిహేను రోజుల్లో ఒకరి తరువాత ఒకరు చచ్చారు. ఆయన పూజలకి నూనె 'సప్లై' చేసే సుబ్బయ్య, డబ్బిమ్మని అడిగినవారంలో, కాలిమీద పుండులేచి నడవలేకపోయినాడు. పదిరోజుల్లో పెళ్ళాం తురకాడితో లేచిపోయింది. ఆ దెబ్బతో తీర్థులు ఆ వూరికి చక్రవర్తి ఐనాడు. అడక్కుండానే అన్నీ తయారుగా యిసారు. ధాన్యం, పాలు, బట్టలు అన్నీ!

తీర్థులు కాబట్టి సరిపోయిందిగాని, యింకోరే ఐతే, యీ ఆడవాళ్ళు మధ్యాహ్నం మొదలు, రాత్రిదాకా ఆ యింట్లోనూ, గుళ్ళోనూ వుండడమూ, వొచ్చేవాళ్ళూ పొయ్యేవాళ్ళూ, పూజలకీ, భజనలకీ, సహాయంచేసేవాళ్ళూ ఆయనకి వుపచారం చేసేవాళ్ళూ యిదంతా పెద్ద 'స్కాండల్' ఐవుండును. అనుమానాలెక్కువవును. కాని నోరెత్తడానికి, మనసులోనన్నా అనుమానపడడానికి హడల్. ఇంటిదగ్గిర తిండి సరిగా దొరక్క అవస్థపడే మొగాళ్ళు నోరెత్తి ఏమీ అనలేరు భార్యల్ని. ఆవూళ్లో ప్రతిఆడదీ, రోజుకోకసారన్నా తీర్థులుగారి దర్శనం చేసుకుతీరుతుంది. ఎవరన్నా రాకపోయినారా, ఏం దుర్గమ్మగారు రాలేదు, అంటాడు. అంతే, అరగంటలో దుర్గమ్మగారు వొచ్చి పాదాలకు సాష్టాంగపడి, కారణం చెప్పుకుంటుంది. అట్లా వెలిగింది ఆయనప్రభ. ఆయన 'తల్లీ' అంటే, 'దేవి' ఊఁ అటుందని పుకారు. ఆయన దేవిని తప్ప తక్కిన స్త్రీలందర్నీ 'ఏమే' అంటాడు. ఎవరూ ఆగ్రహించరు.

తీర్థులుగారి శిష్యకోటిలో ప్రముఖురాలు పున్నమ్మ. ఆమె సాత్వికురాలు. బాల వితంతువు. పదహారేళ్ళది. కలరాతో అవసాన దశయందున్న ఆమెకిగతియైన అన్నకి, ప్రాణదానం చేశాడు తీర్థులు. పదోయేట వితంతువైనప్పణ్ణించి, ఆమె యవ్వన సౌందర్యం యెటువంటి చిక్కుల్లోకి ఆమెనీడుస్తుందో అని భయపడి, యోచించి, శ్రమపడి, ఆమెను పురాణాల్లోనూ, గౌరీ భక్తిలోనూ, పూజల్లో, సంస్కృత వేదాంతాల్లో పెంచారు. పున్నమ్మకి జీవితం మీద యింకా

విర_క్తికలగాలని తీర్థుల దగ్గిరికి బోధనకై ప్రవేశపెట్టారు. తీర్థుల రూపవిలాసాలూ, ధీరత్వమూ, శక్తిజ్ఞానాలు, ఔన్నత్యమూ, పునమ్మ లేత హృదయాన్ని దిగ్భ్రమనెత్తించాయి. ఆమెది చిన్న శరీరం, ఆమె రంగూ, నల్లని పెద్దజుట్టూ రెవికలేని పమి టలోంచి కనపడే బిగువు బుజాలూ ఆమెకిచాలా అందాన్ని చ్చాయి. తాను చిన్నప్పణ్ణించి ఆరాధించే దైవం తీర్థుల్లో ఆవిర్భవించాడు పున్నమ్మకి. ఆయనకోసం ప్రాణమివ్వడం ఒక గొప్పకాదు ఆమెకు. ప్రొద్దున్నే వెల్లి దినమల్లా ఆయిన సేవలో గడిపి, రాత్రి ఆయన పడుకుంటేనేగాని యింటికిరాదు. తీర్థులగారేం చేస్తున్నారని అడగడానికిగాని, ఆయన అనుగ్ర హాన్ని సంపాయించడానికి గాని ముందు పున్నమ్మగారిని సమీ పించాలి. ఎవరికీ వుపదేశించని రహస్య మంత్రాన్ని వేదాంత రహస్యాన్ని ఆమెకి వుపదేశించాడని చెప్పుకుంటున్నారు ప్రజలు. పున్నమ్మ యిప్పుడు ఒక్క నిమిషం తావళం తిప్పడం మానదు. ఎప్పుడూ కళ్ళు ధ్యానంలో రెప్పలువాల్చివుంటాయి. వృధాగా ఒక్కమాట మాట్లాడదు. ప్రతి నిమిషమూ ఈశ్వర నామ ముచ్చరిస్తో వుంటుంది. అంత చిన్న పిల్ల ముఖంలో ఆదివ్యతేజం చూసి అందరికీ అద్భుతంగా వుంది. ఆమెమీద పూజ్యభావం హెచ్చయింది.

ఒకరోజు యెండాకాలపు రాత్రి పున్నమ్మ తీర్థులకి కాళ్ళు పిసుకుతోంది. అర్ధరాత్రయింది. యెవరూలేరు. గురువు కళ్ళు మూశాడు యింక యింటికి వెళ్ళవొచ్చునుకుంటోంది పున్నమ్మ. తీర్థులు చప్పున వాణకడం ప్రారంభించాడు. ఎన్నడూ జబ్బెరగని ఆయనికి యీజబ్బేమని పున్నమ్మ చాలా

భయపడ్డది. ఈజాడ్యాలకూ, బాధలకూ అతీతుడనుకుంది
ఆయిన.

"చలి, చలి, శాలువకప్పు"

శాలువలేదు అక్కడ.

"ఏదో వొకటి కప్పు, తొరగా!"

తీసుకురావడానికి వెళ్ళబోతోంది.

"వెళ్ళకు. ఒక్కనిమిషం ఆగలేను కప్పు ఏదోఒకటి"

"ఏంలేదు"

"తొరగా"

"ఎవర్నన్నా పిలుస్తా"

"వొద్దు తొరగా"

"ఏంలేదు"

"నీజుట్టు కప్పు"

దగ్గరకు వెళ్లింది. ముడివూడదీసి ఆపెద్ద జుట్టును విది
లించి కప్పుకున్నాడు.

"హాయి! హాయి! అమ్మా బావుంది... బావుంది...
యింకాచలి... అబ్బా దగ్గిరికి... యింకాదగ్గిరికి, నీజుట్టులో
నీవొంటో మెంత వేడుందో! ఎంతచలి, ఎంతచలి,
యింకాదగ్గిరిగా!

పున్నమ్మకి ఆశ్చర్యంగావుంది.

దగ్గిరికి లాక్కుంటున్నాడు. మెల్లిగా ఆమె నంతా
ఆక్రమించుకుంటున్నాడు. వూరికే వొణుకుతాడు. పున్నమ్మ
ఏపురుషుణ్ణీ అంతవరకు తాకలేదు. ఆమెకు స్పష్టంగా తెలీదు
పురుష సంబంధమంటే యేమిటో. ఆమె కసలు ఆ వాంఛ

మెన్నడూ ప్రారంభించలేదు. కొంతసేపు చూసింది. తీర్థుల చెయ్యి ఆ వొణుకులో యిటూ అటూ ఆమె శరీరంలో కదులుతోంది. పున్నమ్మకి అది సహజంగా తోచలేదు. ఏ రోగానికీ అది చిహ్నంగా కనపడదు. లేచి వెళ్లిపోవాలని వుంది. అసహ్యం సహజంగా కలుగుతోంది. కాని అమితమైన భయం. కోపమొస్తే ఆయనకి తానేమౌతుంది? ఏ దేవతనో తన మీదికి పంపితే? శపిస్తే? కొంచెంసేపుండి—

"వెడతాను, యింక వచ్చేడం తెన్నాను."

"ఊఁ, మాట్లాడకు నేను దేవిని. ఉగ్రస్వరూపిణిని. నీవు నాభక్తురాలివి. నిన్నావహిస్తున్నాను. నేనే నువ్వు..నువ్వే నిన్ను. బిడ్డా, ఏమే-విను, నీభక్తికి మెచ్చాను. నీలో ప్రవేశిస్తు న్నాను. నాశక్తి నీలోపల ప్రవేశిస్తోంది నాదివ్యశక్తి - నీవొళ్లంతా వొణుకుతుంది, గగుర్పొడుస్తుంది. చెప్పలేని ఆనందం కలుగుతుంది నా దివ్యస్వరూపం నువ్వు చూడలేవు. కళ్లుపోతాయి. మూసుకో. కళ్లుమూసుకో—"

అబ్బా, యిదేమిటి? యిట్లా చేస్తున్నాడు? వొళ్ళంతా నీచమైపోతోంది. తనని వూపిరాడకండా అదుముతున్నాడు.

"వుండండి—స్వామీ—నన్నొదలండి"

స్వామి ఎవరు? మాట్లాడకు, చచ్చిపోతావు, పాపం! భస్మమై పోతావు. కదలకు అయిపోయింది. వుండు—నేను యీశ్వరిని. నాజ్యోతి నీలోప్రవేశించింది. ధన్యురాలివైనావు."

కళ్ళు మూసుకుంది.

అతని వూపిరి అతి తీక్షణంగా ఆమె మొహానికి తగులుతోంది.

"ఏంజరిగినా, ఏమైనాసరే కదలకు. కదిలావా, తల సహస్ర...............

నేను మంత్రరూపిణిని. మహామంత్రంలో వున్నాను."

ఆమె కదలలేదు.

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

తెల్లవారకట్ట మూడింటిదాకా చలి ఆగలేదు. తీర్థులకి. రెండు నెల్లయింది.

ఒకనాడు మధ్యాహ్నం పున్నమ్మ శిరసువంచి భక్తితో "నాకు మందుకావాలి" అంది నమ్రతగా.

"ఎందుకు ?"

"ప్రొద్దున్నే వాంతులుగా వున్నాయి"

"ఓహో ! సరే ! నయంచేస్తాను"

ఆనాటినించి ప్రతిదినమూ తీర్థులు ఏవో గొప్పగొప్ప మందులు తయారుచేసి యిచ్చాడు—కాని డోకులు మాత్రం కట్టనేలేదు.

"ఈ మందుతో యిట్లాంటిడోకులు ఎన్నో కట్టించాను. కాని నీ దేహం చాలా విచిత్రంగా వుంది. ఇంక లాభంలేదు. ఇవి కట్టే డోకులు కావు. మంత్రమో తంత్రమో ప్రయోగించాలి" అన్నాడు.

మూడునెల్లయింది. పున్నమ్మకళ్లు యింకా అంతర్ముఖములైనాయి. ఆమె చంపలు యింకా పాలిపోయినాయి. ఆమె మాటలు యింకాతక్కువైనాయి. ఆమె సేవలుయింకా పొద్దు పోతున్నాయి.

తీర్థులు ఆవర్షాకాలం యజ్ఞం మొదలుపెట్టాడు. అగ్ని గుండముముందు ఆయన కూర్చొనివున్నాడు. వందమంది బ్రాహ్మలు మంత్రాలు చదువుతున్నారు. పున్నమ్మ సామగ్రులు అందిస్తుంది. ఊరంతా ఆహ్వానింపబడ్డారు. తీర్థులు లేచి యిట్లా మాట్లాడాడు—

"ఒక గొప్పవిశేషం. యీదేశానికి, యీదేశానికే కాదు. లోకానికంతా మంగళకరమైన వార్త నేను మీకు చెప్ప బోతున్నాను. ఈ తాటిపర్రు యీశ్వరుడిచేత అనుగ్రహింప బడ్డది. ఈ ప్రజలందరూ ధన్యులు. ఇంత పుణ్యక్షేత్రం కావడం చేతనే యీశ్వరుడు నన్నిక్కడికి పంపినట్లున్నాడు. ఈ వూరి నామం యింకా లోకమంతా మోగబోతోంది. నిన్న రాత్రి రెండు గంటలప్పుడు ఒక పెద్ద వెలుగు బంగారు తేజము బంగారు మెత్తదనము కలది ఆకాశం మీదనించి బైలుదేరి మెల్లిగా క్రమంగా భూమి మీదికి దిగింది. నేను చూస్తూనే వున్నాను. అంత వరకు నాకు నిద్ర పట్టించనేలేదు. నా హృదయంలో అద్భుతమైన భక్తి వుద్భవించింది. దేవతలు నిస్వనము లూదారు. పుష్పవర్షం కురిసింది. మునులు కీర్తనలను పాడారు. అవన్నీ మీకు వినపడవు, ఆ తేజస్సు భూగోళముపైని ఒక్క నిమిషమునిలిచి వెతికి, మనదేశంవేపుతిరిగి, మన వూళ్ళోప్రవేశించింది. ఏదో అవతార ప్రారంభమని నాకు తెలియనే తెలుసు. ఈ తాటిపర్రులో యేగర్భంలోనో యీశ్వర తేజస్సు అవతారమెత్తిందని స్పష్టమయింది. కాని యీ అవతారం అవసరమేమని యోచిస్తూ నిద్రపోయినాను. కన్నులు మూయగానే నాముందు శ్వేతాంబరధరుడు, రక్త

నేత్రుడు, దయార్ద్రపూర్ణుడైన దేవదూత దివ్యతేజస్సుతో వెలుగులో, నిలబడి, యిట్లా అన్నాడు. "వత్సా! యిందాకటి వెలుగును నువ్వు చూసేవుంటావు. దాని రహస్యాన్ని నీకు తెలపడానికై నేను పంపబడ్డాను. ఆదివ్యతేజస్సొక మనుష్య గర్భాన ప్రవేశించబోతోంది. దానిని కాపాడవలసిన విధి నీపైన నిర్ణయింపబడ్డది. నీతరువాత పుణ్యాత్ములైన యీ పవిత్రక్షేత్రపు ప్రజలపైనవుంది. ఈ అవతారానికి కారణము విను. పురుషధర్మం చెడ్డదా, లోకానికి ఆపద లేదు. కాని గృహిణి, మాత, యైన స్త్రీ శీలం చెడిందా ప్రపంచం మొదలంట నాశనమే. కలిపురుషుడు పురుషున్ని ఆక్రమించాడు, ధ్వంసం చేశాడు, పరిక్రమించాడు, ఇప్పుడు స్త్రీలని కదిల్చాడు. ఈనాడు స్త్రీలధర్మాన్ని ఆచారాన్ని నాశనానికై బద్ధకంకణుడైనాడు. ఆతని అధికారం సాగిందా, యింక ప్రపంచవినాశమే! ఆఆపదనించి లోకాన్నుద్ధరించడానికే యీఅవతారమవసరమయింది. ఎంతో బలవంతంమీద తన అర్ధాంగిని, పార్వతిని, కొంతకాలము యెడబాసివుండడానికి మంగళమూర్తి పరమేశ్వరుడంగీకరించాడు. సమస్త దేశాలలో పవిత్రదేశమూ, కర్మభూమియైన యీభారత స్త్రీధర్మ పునరుద్ధారణకై, విరివిగా వ్యాపిస్తున్న యీపునర్వివాహ, విద్యాది మహాపాతక విధ్వంసనానికై అంబ అవతారమెత్తుతుంది. మహిషాసురమర్దని సంస్కారప్రియమర్దని కాబోవుతున్నది. ప్రాముఖ్యంగా స్త్రీ పాతివ్రత్యానికి మూలవిరాట్టగు వితంతువుల నుద్ధరింపబూనిన పార్వతి వితంతుగర్భానే జన్మమెత్తి పురుషుడి నిమిత్తం లేకుండానే తాను ప్రవేశించి, అవతార

మెత్త తలుచుకున్నది. రేపు రాత్రి గర్భప్రవేశము, నవమాస ములు కాలాతీతముగనుక, షన్మాసాలలోనే ఆమె భూపత నముకా తలుచుకున్నది. ఈపుణ్యక్షేత్రంలోని వితంతువర్గంలో ఒకరిని దీక్షాపరురాలిని ప్రత్యేకించి నీవు చూచినట్లయితే, ఆమెలో ప్రవేశింప ఆ జ్యోతి పూనుకొన్నది" అని చెప్పి అంతర్ధానమైనాడు.

"ఎవరు ఆ అనుగ్రహానికి పాత్రులో, మీలో ఎవరో, నిర్ణయించండి. కాని ఒకటి మరచిపోకూడదు. ఆమె వితంతువై వుండాలి. ఇంతవరకును ఏ పురుషస్పర్శను యెరిగివుండ కూడదు. ఈ విషయమై ఏమాత్రము దోషమున్నా ఆ జ్యోతి భగ్గున నిలువునా మనిషిని కాలుస్తుంది. ఎవరు యోగ్యులో వారే అగ్నిగుండాని కెదురుగా నిలబడండి." అన్నాడు.

సభంతా నిశ్శబ్దం. ఎవరూ ముందుకు రాలేదు.

"ఎవరూ! ఒక్కరూ, లేరా?" అన్నాడు.

ఎవరూ లేరా, యీ పుణ్యక్షేత్రంలో?

బాల వితంతువులను వెతుకుతున్నాయి, సభికుల కళ్లు.

"ఎవరూ రాకపోతే,—"

అంటూ, క్రిందికివాల్చిన కళ్ళతో, వొణుకుతున్న పెదవులతో, మెల్లిగా వచ్చి నుంచుంది, పున్నమ్మ.

పున్నమ్మని చూచి అందరూ ఆనందపరవశులైనారు.

"ఈ నాటినించి ఆర్నెల్లవరకు నీ వీశ్వరపత్నివి, సుమంగలివి, ధన్యురాలవు."

అని తానే కుంకుమను ఆమె నొసట పెట్టాడు. పూల దండలు వేశాడు.

ఆ రోజునించి పున్నమ్మ పూర్తిగా ముత్తయిదువేషం ధరించింది. ఆ పుణ్యవేషం ఆమెకి కొత్తఅందాన్నిచ్చింది. ఆ ఆర్నెల్లూ ఆమెని మధ్య కూచోపెట్టి భజనలు, పూజలూ, నమస్కారాలు, నైవేద్యాలూ, ఎగిరిపోతున్నాయి. ఈ వార్త వ్యాపించి అనేక ప్రదేశాలనించి ప్రజలువచ్చి చూచి పోతున్నారు. విచిత్రంగా ఆమెకి గర్భచిన్నాలన్నీ కలిగాయి. తీర్థులు కూడా ఆమెకి నమస్కారాలూ, పూజలు సాగించాడు. తనకి చాకిరీ చెయ్యనీడు. తన శిశ్రూషకి రాత్రులు వుండనీడు. రోజూ అందర్నీ కూచోపెట్టి, ఆ అవతారకన్య చెయ్యగల ఘనకార్యాలనూ, పునరుద్ధరణనూ, గురించి పెద్ద వుపన్యాసాలిస్తున్నాడు. త్రిలోకాలూ సంతోషిస్తున్నాయనీ, దేవతలు మంగళహారతులతో వొచ్చిపోతున్నారనీ, పూలవర్షాలు కురుస్తున్నాయనీ; కాని అవిశ్వాసకులు ప్రబలం కావడంచాతా, మ్లేచ్ఛప్రభుత్వం కావడంచాతా, ఆ వుత్సవాలన్నీ ప్రజల కంటబడేటట్టు చెయ్యటం లేదన్నాడు.

ఆఖరికి తీర్థులు చెప్పినట్టు ఆరో నెలకూడా నిండకుండానే నొప్పులువొచ్చాయి. ఈ వార్త వ్యాపించగానే చుట్టుప్రక్కల ప్రజలందరూ వేలకొలది పోగైనారు. ఒకటే భజనలు, ప్రార్థనలు. వీలైనంతమంది స్త్రీలు గదిలోపల చేరారు. నాలుగుగంటలు శ్రమ పడ్డతరవాత "ఉదయించిందిఉదయించింద"న్నారు. ఉత్పాతాలు జరుగుతాయో, యేలోక శుభశూచకాలు కలుగుతాయో, తమ కళ్ళు భరించగలవో లేదో అని అందరూ కళ్ళుమూసుకున్నారు.

ఎంతకాలం కళ్ళుమూసుకున్నా యేమీ జరగలేదు. కళ్ళు తెరిచారు. గదిలోవాళ్ళు బిడ్డని చూపరు, మాట్లాడరు.

చివరకి తీర్థులువొచ్చి—

'నాకు తెలీకండా దేవికి ఏదో అపచారంజరిగింది. కనక అవతారం వుపసంహరించుకుంది. జపంచేసి కనుక్కుని చెపుతాను" అని మళ్ళీ కనపళ్లేదు. ఆ వూళ్ళో చివరికి పుట్టినపిల్లని చూస్తే కదలడంలేదు. దానికి మొహమంతా గుంటలు. ఎవరో డాక్టరొకడుండి—"యిది సిఫిలిస్" 'పిల్లరా' అన్నాడు.

ఎదగనే లేదు

గోదావరి యిసికలంకల వెనక సూర్యుడు అస్తమిస్తున్నాడు. నల్లని నీడమీద, తెల్లని తెరచాప తేలిపోతోంది. వూళ్లోంచి బిందెపట్టుకుని ఒక అమ్మాయి మా రేవువేపు వొచ్చింది. మమ్మల్ని చూసి కళ్ళుదింపి మీతో నాకేమీ సంబంధంలే దన్నట్టు దూరంగా వొంపు తిరిగి రేవులోకి దిగింది. ఆమె వొళ్ళు సన్నం. యేళ్ళు పద్ధినిమిది వుండవు. కళ్ళల్లో బండీకి కట్టే యెద్దుకి వుండే 'యింక యీచాకిరీ, బాధా తప్పవనే' నిరాశతో కూడిన దీనమైన చూపు వొళ్లంతా జాశవలె కిందికి వేళ్లాడిపోయింది. అంత సన్నని వొళ్ళు అట్లా జారిపోతే, చాలా అసహ్యం వేస్తుంది; ఎంత అన్యాయం జరిగిందో అని, విచారం కలుగుతుంది. బిందెలో నీళ్ళుముంచి, మొత్తబోయి ఆయాసపడి, కళ్ళు కిందికివాల్చి నుంచుంది. ఎవ